

Streszczenie w języku polskim

Wybuch pandemii COVID-19 postawił ochronę zdrowia na całym świecie do stanu gotowości i podjęcia natychmiastowych działań do walki z gwałtowną ekspansją nowego wirusa, co doprowadziło do obciążenia systemu opieki zdrowotnej i restrukturyzacji oddziałów szpitalnych. W pierwszych miesiącach trwania pandemii szpitale w Polsce wstrzymały przyjęcia planowe, ograniczając swoją działalność do leczenia pacjentów wymagających natychmiastowej pomocy medycznej oraz osób z chorobami nowotworowymi. Ponadto, wiele szpitali przekształcono na szpitale jednoimienne – zakaźne, przeznaczone do leczenia pacjentów chorych na COVID-19.

Celem pracy było zbadanie wpływu pandemii SARS-CoV-2 na funkcjonowanie oddziałów okulistycznych pod względem przebiegu szkolenia specjalizacyjnego z okulistyki oraz profil wykonywanych zabiegów przeciwjaskrowych. W tym celu przeprowadzono dwa badania: badanie ankietowe wśród rezydentów okulistyki w Polsce, którzy oceniali wpływ pandemii na ich samopoczucie i proces kształcenia specjalizacyjnego oraz badanie jednośrodkowe retrospektywne w Klinice Okulistyki Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku porównujące leczenie chirurgiczne pacjentów z jaskrą przed i w trakcie pandemii.

Badanie ankietowe wykonane za pomocą kwestionariusza on-line na grupie 124 rezydentów wykazało, że miała ogólny negatywny wpływ na realizację programu specjalizacji, pracę naukową oraz nabywanie umiejętności chirurgicznych przez rezydentów, szczególnie przekierowanych do pracy na oddziałach COVID-19. Pozytywnie oceniono organizację nowych form wirtualnego nauczania wprowadzonych w trakcie pandemii, ich wartość merytoryczną i przydatność w codziennej praktyce klinicznej. Odnotowano znaczny odsetek zgłaszanego odczuwania ciągłego niepokoju związanego z pandemią, przygnębienia i strachu przed transmisją wirusa oraz niską świadomość istnienia programów wsparcia psychicznego dla personelu medycznego w trakcie pandemii. Rezydenci, którzy pracowali z pacjentami z COVID-19, wyrażali wyższy poziom lęku w pracy. Biorąc pod uwagę wyniki badania ankietowego wskazana jest intensyfikacja i zapewnienie dodatkowego szkolenia chirurgicznego rezydentom oddelegowanym na oddziały COVID-19 w trakcie pandemii, oraz wprowadzenie wirtualnych symulatorów chirurgicznych na oddziały okulistyczne celem udoskonalania umiejętności praktycznych. Korzystne byłoby wprowadzenie na stałe i udoskonalanie wirtualnych form nauczania. Wskazane jest również zapewnienie indywidualnego wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego w szczególności rezydentom oddelegowanym do oddziałów COVID-19.

Przeprowadzone badanie retrospektywne na grupie 306 pacjentów operowanych przed pandemią oraz 149 pacjentów operowanych w trakcie pandemii wykazało spadek liczby operacji jaskry o połowę podczas pandemii w porównaniu z podobnym okresem przed pandemią, z istotną różnicą w rodzaju wykonywanych zabiegów między dwiema grupami. Celem ograniczenia ryzyka rozprzestrzeniania SARS-CoV-2 uległ zmianie profil zabiegów jaskrowych w kierunku krótkich zabiegów przeciwjaskrowych takich jak TSCP i minimalnie inwazyjnych operacji jaskry.

Podsumowując, wyniki niniejszych badań mogą być przydatne klinicystom i członkom towarzystw okulistycznych do opracowania nowych standardów i planowania strategii leczenia chirurgicznego pacjentów chorych na jaskrę, a także wskazywać długoterminowe rozwiązania, które wprowadzone na stałe w przyszłości mogłyby pomóc w utrzymaniu skuteczności kształcenia specjalizacyjnego w dziedzinie okulistyki.